

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-R.431.1.1.2016.AK

Warszawa, 17 października 2016 r.

**Pan
Grzegorz Adamski
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Rynek 1
27-320 Solec nad Wisłą**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 roku, poz. 930 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), pracownicy Wydziału Polityki Społecznej, Oddziału w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, przeprowadzili w dniach 14-19 września 2016 roku kontrolę problemową w kierowanym przez Pana Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej i ustalanie odpłatności za pobyt w dps z uwzględnieniem działań podejmowanych w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do ich udzielania.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 19 września 2016 roku, przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ustalono, że kontrolowaną jednostkę powołano Uchwałą Nr IV/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Solcu nad Wisłą z dnia 18 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą działa na podstawie Statutu uchwalonego Uchwałą Nr XXVII/138/2016 Rady Gminy w Solcu nad Wisłą z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą. Ponadto w okresie podlegającym kontroli działał na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr XXIX/180/09 Rady Gminy Solec nad Wisłą z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą, ze zmianą wprowadzoną Uchwałą Nr VII/41/2011 Rady Gminy Solec nad Wisłą z dnia 29 marca 2011 r.

Zgodnie z zapisami Statutu Ośrodek prowadzi gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych zgodnie z ustawą o finansach publicznych i ustawą o rachunkowości. W trakcie kontroli ustalono, iż Ośrodek nie zatrudnia osoby na stanowisku głównego księgowego, co jest niezgodne z zapisami art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 885, z późn. zm.). W regulaminie organizacyjnym jednostki również nie uwzględniono stanowiska głównego księgowego. Wszystkie zadania z zakresu spraw finansowych Ośrodka realizuje jedna osoba zatrudniona na stanowisku księgowej na podstawie umowy zlecenia.

Zespół kontrolny dokonał analizy akt osobowych wszystkich pracowników socjalnych oraz kierownika Ośrodka. Zgodnie art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada Pan kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku. Zatrudnieni w jednostce pracownicy socjalni legitymują się odpowiednim kierunkowym wykształceniem zgodnie z art. 116 ust. 1 oraz 156 ust. 1 i art. 156 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 4 etatów, jednak tylko 3 osoby faktycznie wykonywały pracę w tym charakterze. Jeden pracownik socjalny zgodnie ze swoim zakresem czynności nie świadczył pracy socjalnej, lecz realizował wyłącznie postępowanie w sprawach świadczeń rodzinnych.

W czasie kontroli ustalono, że mimo tego Ośrodek spełnia wymogi określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, w myśl którego *„Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”*.

W okresie objętym kontrolą działał Pan w ramach upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy na podstawie Zarządzenia Nr 12 z dnia 4 maja 2009 roku Wójta Gminy Solec nad

Wisłą. Ponadto na Pana wniosek Zarządzeniem nr 41/2015 Wójta Gminy Solec nad Wisłą z dnia 23 lipca 2015 roku została upoważniona Pani Katarzyna Misztal do wydawania decyzji administracyjnych w okresie Pana nieobecności.

W trakcie kontroli sprawdzeniu poddano dokumentację prowadzonych spraw 12 losowo wybranych osób, otrzymujących w latach 2015-2016 zasiłek stały, w zakresie oceny kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych, ustalania uprawnień do zasiłków stałych, ich wysokości, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych, sposobu monitorowania działań związanych z realizacją pomocy

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku stałego każdorazowo odbywało się na wniosek strony. Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców w każdym przypadku sporządzano wywiady środowiskowe w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z 2012 poz. 712). Przestrzegano zapisu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy z wyjątkiem 4 spraw. Wywiady środowiskowe nie zawsze jednak zawierały pełną diagnozę i opis sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy. Do wywiadów dołączano niezbędne dokumenty i oświadczenia, w tym oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z zapisami art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Nie dołączano ich jednak do aktualizacji wywiadów. Zapisy dotyczące pracy socjalnej na ogół były ogólne i lakoniczne, nie odnosiły się do faktycznego problemu osoby lub rodziny.

Ośrodek sprawdzał czy osoby pobierające zasiłek stały nie pobierały świadczeń z systemu emerytalno-rentowego z ZUS lub KRUS, ustalał czy nie posiadają uprawnień do tych świadczeń. Przeprowadzał również postępowania badające możliwości udzielania pomocy przez osoby zobowiązane zgodnie z art.103 ust.1 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia w formie zasiłku stałego ustalano i realizowano w prawidłowej wysokości zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W większości przypadków okres przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego ustalano zgodnie z zapisami art. 106 ust. 3 ww. ustawy. Zasiłki przyznawane były w prawidłowej wysokości i na odpowiedni okres czasu – bezterminowo lub na okres obowiązywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Jednakże w przypadku skontrolowanego postępowania z decyzji GOPS.5100.8.2015 z dnia 6 maja 2015 r. analiza akt sprawy wykazała, że początkowy okres przyznania świadczenia został ustalony niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, zaś w przypadku decyzji GOPS-5100.4.2.2016 z dnia 7 września 2016 r. bezpodstawnie skrócono bezterminowy okres pobierania zasiłku do

7 października 2016 r. (przyznanego decyzją Nr GOPS-5100.4.2015 z dnia 19 marca 2015 r. na podstawie orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności orzeczonym na stałe).

Wszystkie decyzje administracyjne ustalające prawo do zasiłku stałego zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do jednostki wniosku lub podania o pomoc wraz z wymaganą dokumentacją. Skontrolowane decyzje zawierały uzasadnienie prawne i faktyczne, co było zgodne z art. 107 § 3 Kpa. Prawidłowo powołano podstawę prawną oraz wskazano datę wydania decyzji, oznaczenie strony i właściwy tryb odwoławczy. Jednakże błędnie oznaczano organ administracji publicznej tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Decyzje administracyjne podpisywała osoba upoważniona do wydawania decyzji, co jest zgodne z art. 107 § 1 Kpa. Zgodnie z art. 46 § 1 Kpa. decyzje odbierane były osobiście przez stronę.

Stwierdzono, że w okresie podlegającym kontroli nie wystąpiły przesłanki do prowadzenia przez jednostkę kontrolowaną postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń przez ZUS w przypadku przyznania emerytury lub renty za okres, za który wypłacono zasiłek stały (art. 99 ustawy o pomocy społecznej) lub z tytułu zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i innych świadczeń (renta socjalna, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy).

Ustalono również, że w okresie podlegającym kontroli Ośrodek ponosił odpłatność za 10 osób przebywających w domach pomocy społecznej, w tym za 1 osobę przebywającą na podstawie umowy cywilnoprawnej w prywatnym domu pomocy społecznej, tj. w Domu Pomocy Społecznej „Relax” w Brodach Iłżeckich, znajdującym się w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że wybór placówki był uzasadniony innymi względami niż zapisane w art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek prowadził postępowanie w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej w odniesieniu do jednego mieszkańca Gminy. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły sytuacje wynikające z realizacji postanowienia sądu o umieszczeniu w domu pomocy społecznej osoby zainteresowanej bez jej zgody.

Przy wyborze typu domu Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta oraz brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca zamieszkania i możliwy termin umieszczenia. Ośrodek prawidłowo skompletował dokumentację stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia sprawy oraz sporządził rodzinny wywiad środowiskowy. Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej prawidłowo ustalono odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

W dokumentacji będącej w posiadaniu Ośrodka znajdowały się wywiady aktualizacyjne przeprowadzone przez pracowników socjalnych domów pomocy społecznej, jednakże nie zachowano

wymogów zapisu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Decyzje administracyjne zawierały podstawę prawną oraz uzasadnienie faktyczne i prawne. Jednakże w analizowanych decyzjach w zakresie stosowania art. 107 § 1 i § 3 k.p.a brak było prawidłowego oznaczenia organu administracji publicznej. Nie stwierdzono również doręczenia decyzji administracyjnych stronom w myśl przepisu art. 46 § 1 K.p.a.

W dwóch decyzjach: GOPS.5120.3.1.zm.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku oraz GOPS.5120.2.1.zm.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku nieprawidłowo wyliczono odpłatność osób za pobyt w domu pomocy społecznej zmieniając odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej wydano z datą wsteczną

Za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań odpowiedzialność ponosi Pan jako kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą oraz Wójt Gminy Solec nad Wisłą.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana Kierownika **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić realizację art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 885 z późn. zm.) poprzez zatrudnienie w Ośrodku osoby na stanowisku głównego księgowego do realizacji zadań określonych w ustawie lub podjąć starania w zakresie zapewnienia przez gminę wspólnej obsługi finansowej, o której mowa w art. 10a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 ze zm. Dz. U. z 2016 poz. 1579) oraz zaktualizować regulamin organizacyjny tak, aby był on zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa i stanem faktycznym.
2. Wydawać decyzje administracyjne zgodnie z art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego(Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.) z uwzględnieniem właściwego oznaczania organu administracji publicznej, którym jest Wójt Gminy Solec nad Wisłą.
3. Ustalać okres przyznania świadczeń w formie zasiłku stałego zgodnie z zapisami art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 z późn. zm.).
4. Przestrzegać przepisu art. 107 ust. 4 oraz art. 106 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządzając aktualizację nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz poprawności wydawanych rozstrzygnięć w przypadku zmiany decyzji

przyznającej prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej mając na względzie konstytutywny charakter decyzji.

5. Doręczać decyzje administracyjne wszystkim stronom postępowania zgodnie z przepisem art. 39 i 46 § 1 w związku z art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeksu postępowania administracyjnego.
6. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego zgodnie z art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności w zakresie:
  - sporządzania rodzinnych wywiadów środowiskowych ze szczególnym uwzględnieniem wskazań odnośnie pracy socjalnej w środowisku;
  - rzetelnego tworzenia indywidualnych planów pracy z rodziną i prowadzenia pracy socjalnej;
  - adekwatności i efektywności prowadzonych działań z uwzględnieniem ich uporządkowania oraz zaplanowania w czasie.
7. Kierować do domu pomocy społecznej, który nie jest prowadzony na zlecenie wójta, burmistrza, prezydenta lub starosty osoby tylko w przypadku braku miejsc w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub powiatowym na terenie całego kraju stosownie do art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Zgodnie z art.130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

Do wiadomości:

Pan Marek Szymczyk
Wójt Gminy Solec nad Wisłą
ul. Rynek 1, 27-320 Solec nad Wisłą

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Marcin Wodziński
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej